10/10/2019

Το Φρούριο του Αργυροκάστρου: Σύμβολο μαρτυρίου ενός λαού

/ Ομογένεια

Του Ανδρέα Τσάκα

Ξακουστό σε όλο τον κόσμο το κάστρο της Αργύρως με το όνομα ΚΑΛΙΑΣ. Το γιγάντιο, μολυβόχρωμο ΦΡΟΥΡΙΟ, ντυμένο από κισσό, αντιστέκεται στη φθορά του χρόνου και προβάλλει επιβλητικά πάνω από την αρχαία πόλη του ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ. Λέγεται ότι την πόλη έχτισε η βασίλισσα ΑΡΓΥΡΩ, από το όνομα της οποίας ονομάστηκε ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟ.

Η δεύτερη εκδοχή λέει ότι ονομάστηκε έτσι γιατί είναι χτισμένη “γύρω από το ΚΑΣΤΡΟ”. Ο Αλή Πασάς ανακαίνισε το φρούριο αυτό και το μεταχειρίστηκε για δικούς του σκοπούς. Αργότερα ο βασιλιάς Ζώγκου το μεταχειρίστηκε σαν φυλακή, μέσο ταπείνωσης των αδίσταχτων εχθρών του και ιδιαιτέρως των Γκρέκηδων της Αλβανίας. Το ίδιο έπραξε και ο Ιταλός κατακτητής.

Στα χρόνια του τύραννου Χότζα, έγινε σύμβολο καταδίκης και κόλασης, έγινε

σκιάχτρο και φοβέρα. Ζήσαμε με αυτόν τον εφιάλτη μισόν αιώνα συνέχεια. Τον γιγάντιο αυτόν ΚΑΛΙΑ μπορούμε κάλιστα να τον μετονομάσουμε “νεκροταφείο” ζωντανών ανθρώπων στο καθεστώς των κομμουνιστών από το 1945- 1950 και αργότερα.

Μέσα σε αυτό έζησαν τις τελευταίες ημέρες της ζωής τους πολλοί ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΕΣ μας, ελληνόψυχοι, μορφωμένοι, που τόλμησαν να αγωνιστούν για την απολύτρωσh του τόπου τους. Προδομένοι από τους εντός και εκτός Γούσηδες, αρπάχτηκαν τότε, το 1945-46. Αφού υπέστησαν τα πιο απάνθρωπα βασανιστήρια στα 70 κελιά του ΚΑΛΙΑ, οι περισσότεροι σκεπάστηκαν στα χαλίκια του Γκρεχότι σε ομαδικούς τάφους. Αγνωστοι ακόμα σήμερα οι τάφοι τους. Και πολλοί αντικομμουνιστές Αλβανοί μαρτύρησαν και εξοντώθηκαν εκείνη την περίοδο.

Σύμβολο μαρτυρίου ενός λαού

Οσοι περάσαμε ένα μέρος από τα νιάτα μας στις σκληρές φυλακές και στα εξοντωτικά στρατόπεδα του τυραννικού καθεστώτος, ο νους μας ξαναγυρίζει πολλές φορές την ημέρα στα ΠΑΛΙΚΑΡΙΑ που είχαν την κακή τύχη να “φιλοξενηθούν” και να μαρτυρήσουν στα σκοτεινά κελιά του. Θα προσπαθήσω να μεταφέρω με την αφήγησή μου εικόνες που ομολογούν την τραγωδία του σκλαβωμένου ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ της Βορείου Ηπείρου.

Μπουρέλι και Καλιάς Αργυροκάστρου, οι πιο απαίσιες φυλακές της Αλβανίας με σκοτεινά κελιά και με πολλές κρυψώνες, που ούτε ο ήλιος δεν είχε το δικαίωμα να μπει μέσα, αξιοποιήθηκαν για τον σωφρονισμό των “εχθρών ” του λαού. Έτσι χτίστηκε και δημαγωγικά “λαμποκοπούσε” το τυραννικό καθεστώς των κομμουνιστών. Πραγματικά ένα καθεστώς εγκληματικό, ιδίως για τον Ελληνισμό. Γιατί αυτό που έγινε τότε εναντίον του Ελληνισμού μπορούμε ανεπιφύλακτα να το ονομάσουμε γενοκτονία.

1945 – 1946

Ο ΚΑΛΙΑΣ γέμισε από αλυσοδεμένους Βορειοηπειρώτες Ελληνες. Οι λίγοι εκ των επιζώντων αφηγούνται:

Ο 23χρονος τότε Θ.Τ. μας αποκαλύπτει “Μ’ έφεραν δεμένο από το κρατητήριο της ασφάλειας του ΔΕΛΒΙΝΟΥ. Ανηφόρισε το αυτοκίνητο προς τον ΚΑΛΙΑ. Μέσα στο σκοτάδι της νύχτας, πέρασα κλωθογυρίζοντας τα αμέτρητα σκαλοπάτια που έμοιαζαν με λαβύρινθο. Σκληροί οι συνοδοί στρατιωτικοί. Κατάμαυρο και άγριο το εσωτερικό του ΚΑΛΙΑ, σου προξενούσε λαχτάρα και τρόμο. Με έμπασαν στα ενδότερα ενός μεγάλου διαδρόμου χωρίς φωτισμό, για να με βάλουν σε ένα από τα σκοτεινά κελιά της απομόνωσης. Νόμιζα ότι με κατέβαζαν στον ΑΔΗ. Κρότοι

σιδερένιων πορτών, βογγητά, σπαραγμοί, ανθρώπινα κλάματα, απειλές, σου έδιναν την εντύπωση ενός χοιροσφαγείου. Εχασα τελείως το ηθικό μου μπροστά σε αυτό το απαίσιο περιβάλλον. Φωνάζαμε πολλές φορές την ημέρα τον Χάρο να μας πάρει την ψυχή. Αποκαλούσαμε ευτυχισμένους αυτούς που ξεψυχούσαν και με μια βρόμικη κουβέρτα τους μετέφεραν εκτός ΚΑΛΙΑ, για θάψιμο.

Παράλληλα όμως με όλα αυτά κορυφωνόταν το μίσος για το νεοσύστατο καθεστώς των κομμουνιστών, που είχε το θράσος να αυτοαποκαλείται “λαϊκό”.

Η ανθρώπινη περιέργεια μ’ έσπρωχνε να γνωρίσω όλο το εσωτερικό του σκοτεινού λαβύρινθου . Ακούω τις λέξεις “Μπαμπίτσα”, “Σπιτάλι”, “Τσέλια”, “7 παράθυρα” ,”κελιά”. Στην μεγάλη αίθουσα με τα 7 παράθυρα συγκέντρωναν τους μεταδικασθέντες με τις ίδιες κατηγορίες και εκεί στα εφτά παράθυρα στοιβάζονταν οι πολιτικοί αντίπαλοι της κόκκινης αυτοαποκαλούμενης Λαΐκης Δημοκρατιας. Τόσοι πολλοί οι κρατούμενοι που δεν χωρούσαν στα στενά κελιά και τους έβαζαν απανωτούς! Σαράντα εκατοστά χώρο ο καθένας.

Τα πόδια του ενός πάνω στην κοιλιά του άλλου. Πάνω από τα κεφάλια τους, περνούσαν συνέχεια στρατιωτικές περίπολοι με βαριές καρφιτσωμένες αρβύλες, που το περπάτημά τους σε χτυπούσε στο κούτελο σαν σφαίρα. Αυτό γινόταν για ψυχολογική πίεση.

Οι πανούργοι εφευρέτες της επιστήμης των βασανιστηρίων τα είχαν σκαρφιστεί όλα μέχρι τη λεπτομέρεια για τους αντίπαλους του Ενβέρ. Τα περισσότερα βασανιστήρια πράττονταν τη νύχτα. Η καθημερινότητα ήταν όλο ένταση, όλο ψυχολογική πίεση. Αγράμματοι ανακριτές και εισαγγελείς αράδιαζαν εντολές για τα θύματά τους για τη συνέχιση των βασανιστηρίων έως την επομένη του ερχομού τους».

Οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι έπρεπε με κάθε τρόπο να λυγίσουν τους κρατούμενους μέσω των βασανιστηρίων να υπογράψουν την ενοχή τους. Ενας εξ αυτών ομολογεί:

«Οταν με μετέθεσαν στην αίθουσα με τα 7 παράθυρα αντάμωσα με πολλούς γνωστούς μου, όπως με τους Κίμωνα Γκρέκα, Βαγγέλη Βασιλείου, Σπύρο Ντίσιο, Γιάννη Ζώη, Ηλία Ζέρη, Αλέξη Παππά, Δημήτριον Δαρακλή, Θωμά Καραθάνο, Νίκο Τσίκουλη, Τζίμο Γκίκα, Μιλτιάδη Αποστολίδη, Δημήτριον Τσελεμέγκο, Φίλιππα Παπαθανάση, Θεόδωρον Μάσιο, Βάσο Γκίνη, Βασίλη Λάζερη, Κώστα Κρεμύδα, Βασίλη Γιοβάνη, Βασίλη Χρήστο, Νικόλα Σταμούλη, Χαράλαμπο Λέζο, Φώτο Λέζο, Νάσιο Λέζο κ.ά.”.

Ο πολιτικός κρατούμενος Β.Γ., που και αυτός βγήκε ζωντανός από τον ΚΑΛΙΑ, μας

αναφέρει ονόματα, που μαζί δικάστηκαν. Οσοι γλίτωσαν τη σφαίρα μαρτύρησαν επί πολλά χρόνια στα εξοντωτικά στρατόπεδα.

“Έζησα με τον Χαράλαμπον Παππά, τον Αριστοτέλη Χαρμπάτση, τον Νάσιο Πάντο, τον Ιερέα Αλέξανδρο Πίνε, τον ιερέα Γιάννη Ντάση, τον ιερέα Σταύρο Ρέτζιο, τον Σταύρο Σακελλάριον, τον Σωτήρη Σκεύη, τον ιατρό Γρηγόριον Λαμποβίτη, κ.ά.”.

Ο δάσκαλος Σ.Κ. μνημονεύει τους Χιμαραίους: ο παπα-Χρήστος Τζαβέλας, ο Φώτης Ρούτσης, ο Χρύσανθος Γκικουρίας, ο Λουκάς Τζάνης, ο Λουκάς Ζούπας, ο Γάκιος Γκιόνης, ο Κώτσιος Ντάικος, ο Λάμπης Κόκκαλης, ο Θανάσης Τοτόσης, ο Βασίλης Λάζερης, ο Θανάσης Τρίχας κ. ά.

Οι νεαροί Κ.Π. και Φ.Π., 12 και 14 χρόνων τότε, που φυλακίστηκαν μαζί με τις μανάδες τους Αριστούλα και Κατερίνα, έζησαν στον ΚΑΛΙΑ με τους Βαγγέλη Λέζο, Μιχάλη Βρινό, Καραγιάννη, Ντίλιο, Γιασονίδη, Βαγγέλη Κόκαλη, Σταύρο Πύλιο, Βασίλη Παππά, Μήτρο Νίκα, Βασίλη Παρτάλη, Λάμπη Μπέκα, Βασίλη Παππά κ.α.

Εζησα λέει ο Σ.Κ. και με Αλβανούς αντικομμουνιστές, μορφωμένους όπως: με τον ZENEL SHEHU και SURJA BASHARI BEJ, που σκοτώθηκαν και οι δύο. Ο Σπύρος Μαραγκός πέθανε στα χέρια μου από τα βασανιστήρια. Με εντολή του τότε εισαγγελέα ZUBI BAKIRI με έκλεισαν με τους μελλοθάνατους επειδή δεν υπέγραφα την ενοχή μου, για την οποία δεν είχαν κανένα ντοκουμέντο.

Το κελί 51

Το ΚΕΛΙ Αριθ. 51, κοντά στην είσοδο, “υποδέχτηκε “αλυσοδεμένους χειροπόδαρα όλους τους καταδικασμένους εις θάνατον, όπως με τη σειρά δικάζονταν και περίμεναν την εκτέλεση. Ο Σπύρος Παπαδήμας, ο Βαγγέλη Βραναδήμας, ο Γιαννάκης Μπιτούνης, ο Σωκράτης Νίνης και ο Μιχάλης Μπατζέρης πέρασαν σκληρές μέρες στον απαίσιον αυτόν ΚΑΛΙΑ. Ο Βαγγέλης Ζιάγκας, ο Χρήστος Κενούτης, ο Σωτήρης και ο Σπύρος Κενούσης, ο Σιάκιος Χαρίζης, ο Μήτσιος Νικόλας, ο Γιώργος Λάζος, ο Σπύρος Κουμπούλης, ο Παναγιώτης Μπουζούκας, ο Στέφανος Πέτρος, ο Αλέκος Σταύρος, ο Γιώργος Στόλης, ο Παύλος Τσάτης, ο Βαγγέλης Σταθάς, ο Γιώργος Λιάγκος, κ.ά. πέρασαν ένα μέρος της ζωής τους εκεί.

Ενα από τα πιο ασυνήθιστα βασανιστήρια, που δεν μπορεί να το χωρέσει ο ανθρώπινος νους, ήταν το σκουριασμένο παλιοκάζανο που έμπαινε στη μέση κάθε δωματίου για ούρηση και σωματική ανάγκη. Να ζεις με τα ανθρώπινα κόπρανα μερόνυχτα. Η τροφή ήταν μόνον ένα κομμάτι καλαμποκίσιο ψωμί χωρίς φαγητό, αυτό μέχρι το 1948.

Οι οικογένειες των κρατουμένων

Μανάδες, αδελφές, γυναίκες και ανήλικα παιδιά, μέρες ολόκληρες περίμεναν έξω από τον ΚΑΛΙΑ για να μάθουν κάτι από τους ανθρώπους τους που είχαν συλληφθεί. Προπηλακίζονταν από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, κρατούνταν μακριά απ' την είσοδο, απειλούνταν, χτυπιούνταν με ρόπαλα.

«Πρέπει να ξέρετε ότι οι εχθροί άνθρωποί σας βρίσκονται σε απομόνωση και δεν έχετε δικαίωμα να τους ανταμώσετε!!»

Επειτα από επιμονή των επισκεπτών, τη δεύτερη ή τρίτη ημέρα τους δέχονταν τα τρόφιμα και τα ρούχα και βιαίως τους απομάκρυναν από το περιβάλλον του ΚΑΛΙΑ. Ανδρες δεν τολμούσαν να παρουσιαστούν και να ζητήσουν συνάντηση με τους ανθρώπους τους. Υπήρχαν περιπτώσεις που είχαν κρατήσει και από τους επισκέπτες άνδρες και τους είχαν ρίξει στην απομόνωση. Οι νόμοι του ΕΝΒΕΡ ήταν άγραφτοι και ο άνθρωπος σκουπίδι.

Αυτά τα τρομακτικά περιστατικά είχαν ταπεινώσει και φοβίσει τον καθένα, για να προληφθεί και η παραμικρή ανταρσία κατά του καθεστώτος των κομμουνιστών.

Οι οδηγίες από το κέντρο ήταν υποχρεωτικές για όλους: Χιτλερικές και σταλινικές μέθοδοι που μελετούνταν από τους αιμοβόρους πράκτορες της SIGURIMI και μεταδίδονταν μέχρι τη βάση.

Κομμουνισμός και Βορειοηπειρωτικός Ελληνισμός

Για τους Βορειοηπειρώτες Ελληνες έρχονταν ιδιαίτερες παραγγελίες από τον Αργυροκαστρίτη Αγά, τον τύραννο Χότζα. Αυτός από τις πρώτες κιόλας μέρες είχε σκεφτεί και προσχεδιάσει την εξαφάνιση και αλβανοποίηση των ενοχλητικών Γκρέκηδων του Νότου.

Κώτσηδες και Τζιάδες, Πάνηδες, Κλίμηδες κ.ά. πουλημένοι μπράβοι από τους δικούς μας υπηρετούσαν σαν τυφλά όργανα το βδελυρό έργο γενοκτονίας του τυραννικού καθεστώτος. Και σήμερα ακόμα υπάρχουν τέτοιοι που προδίδουν τον αλύτρωτο Ελληνισμό μας. Οι εκτελέσεις, οι θάνατοι από τα απάνθρωπα βασανιστήρια ανακοινώνονταν στις πολύπαθες οικογένειες πολύ αργά.

Μαυροφορέθηκαν εκατοντάδες οικογένειες, που αργότερα εξορίστηκαν στα εξοντωτικά στρατόπεδα και πολλές απ' αυτές αποκαταστάθηκαν μόνον το 1990.

Ο ταξικός πόλεμος στεκόταν από πάνω τους σαν δαμόκλειος σπάθη επί πενήντα χρόνια.Για ανθρώπινα δικαιώματα ούτε λόγος στην Αλβανία.

Ετσι ο ΚΑΛΙΑΣ Αργυροκάστρου θα μείνει κακόφημο σύμβολο κακουργημάτων και το φοβερότερο σκιάχτρο στην ιστορία της κομμουνιστικής διακυβέρνησης της

Αλβανίας.

Πηγή: www.himara.gr